

El benestar d'infants i adolescents al llarg del temps

Coordinadors: Ferran Casas i Mònica González

**Equip investigador: Sara Malo, Xavier Oriol,
David Cámara i Rafael Miranda**

Col·laborador: Joel Garcia

Projecte: Investigació i aplicacions per promoure el benestar infantil i adolescent mitjançant la participació social dels alumnes i les seves famílies en els centres escolars

CENTRES PARTICIPANTS

Col·legi Pompeu Fabra (Salt)
Escola Agustí Gifré (Sant Gregori)
Escola Aldric (Cassà de la Selva)
Escola Cassià Costal (Girona)
Escola Domeny (Girona)
Escola El Pla (Salt)
Escola El Veïnat (Salt)
Escola FEDAC Salt (Salt)
Escola La Farga (Salt)
Escola Les Arrels (Salt)
Escola Les Deveses (Salt)
Escola Mas Masó (Salt)
Escola Migdia (Girona)
Escola Taialà (Girona)
Institut Carles Rahola i Llorens (Girona)
Institut Cassà de la Selva (Cassà de la Selva)
Institut Salvador Espriu (Salt)
Institut Santiago Sobrequés (Girona)
Institut Vall del Llémena (Sant Gregori)
Institut Vallvera (Salt)

Agraïm als i les responsables dels centres educatius que han permès que els i les estudiants hagin tingut l'oportunitat de poder aportar-nos les seves valuoses opinions al llarg de la recollida de dades.

Sense ells i elles, el projecte no hauria estat possible.

En què ha consistit l'estudi?

Entre els anys 2018 i 2022 l'Equip de Recerca en Infància, Adolescència, Drets dels infants i la seva Qualitat de Vida va portar a terme un estudi longitudinal per conèixer el benestar subjectiu dels infants i adolescents nascuts entre el 2001 i el 2010.

Quan parlem de benestar subjectiu ens referim a les percepcions, les valoracions i les opinions que tenen els infants i adolescents sobre el seu benestar.

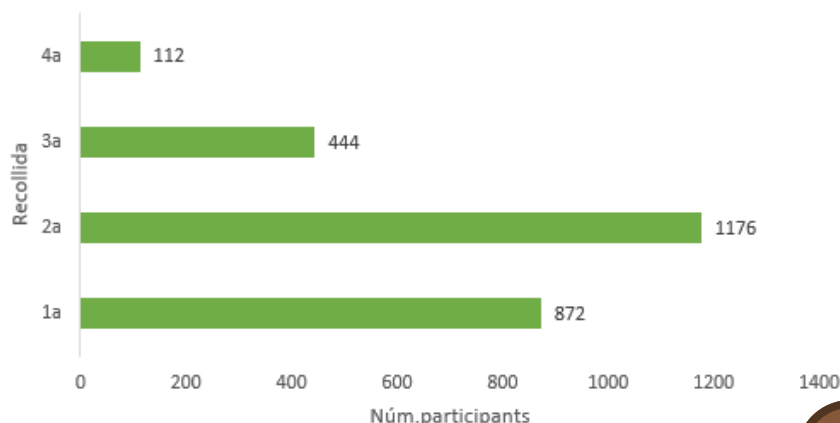
El benestar subjectiu es mesura a partir de dues dimensions que inclouen aspectes relacionats amb la part cognitiva (què pensen els infants i adolescents) que es mesura a partir de satisfaccions amb diferents àmbits de la vida (com l'escola, la relació amb els amics, etc.), juntament amb una avaluació global de satisfacció amb la vida. El benestar també inclou una dimensió afectiva (què senten i com se senten els infants i adolescents) que es mesura a partir dels afectes positius i els afectes negatius.

Per fer l'estudi es va administrar un qüestionari a vint centres educatius dels quals tretze eren escoles de primària, sis eren instituts d'educació secundària i un centre que incloïa les dues etapes educatives.

Qui hi ha participat?

Van participar infants i adolescents de centres educatius de Girona, Salt, Sant Gregori i Cassà de la Selva amb edats entre els 10 i els 12 anys. Es van realitzar quatre recollides de dades durant els anys 2018 i 2022, en les quals els infants i adolescents van contestar un qüestionari on es recollien opinions i percepcions en referència al seu benestar subjectiu. En ser un estudi longitudinal, els infants i adolescents responien en cada recollida des de l'inici de la seva participació en l'estudi i sempre que fos possible la seva localització. Com s'observa al Gràfic 1, a la primera recollida van participar 872 infants i adolescents (47,1 % nens i 52,9% nenes), a la segona recollida 1.176 (45,6% nens i 54,4% nenes), a la tercera recollida 444 (44,8% nens i 55,2% nenes) i 112 a la quarta recollida (48,2% nens i 51,8% nenes).

Gràfic 1. Número de qüestionaris contestats a cada recollida de dades.

Quins resultats s'han obtingut?

A continuació es presenten els resultats obtinguts a partir de diferents escales que mesuren el benestar subjectiu amb un seguiment al llarg de les quatre recollida de dades.

Felicitat global a la vida

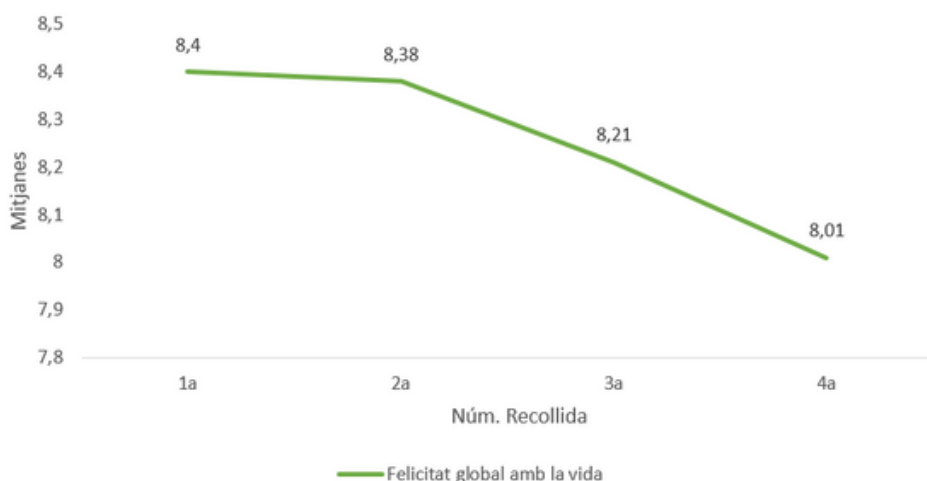
La felicitat global amb la vida es va mesurar a partir de la pregunta “Tenint en compte el conjunt de la teva vida, podries dir que ets:” amb una escala de resposta de 0 = Extremadament infeliç a 10 = Extremadament feliç.

Es van calcular les puntuacions mitjanes de felicitat global amb la vida segons l'any de naixement dels infants i adolescents (Taula 2). S'observa un descens general de la felicitat global amb la vida entre la primera i l'última administració del qüestionari (Gràfic 2).

Taula 2. Mitjanes de felicitat global segons any de naixement i recollida de dades.

Any de naixement	Mitjana de felicitat per recollida			
	1a Recollida	2a Recollida	3a Recollida	4a Recollida
2001	6,5	5		
2002	7,38	6,74		
2003	7,61	7,51	6,5	
2004	8,11	7,5	7,17	7,46
2005	8,35	8,02	7,34	7,05
2006	8,74	8,7	7,77	7,56
2007	9,04	8,78	7,88	7,72
2008	9	8,95	8,27	7,84
2009	10	9,33	8,99	8,29
2010			8,96	8,75
Total	8,4	8,38	8,21	8,01

Gràfic 2. Tendència de les puntuacions mitjanes de la Felicitat global amb la vida al llarg de les quatre recollida de dades.

Quins resultats s'han obtingut?

Relació de la felicitat global amb la vida i el consum de xarxes socials (XS)

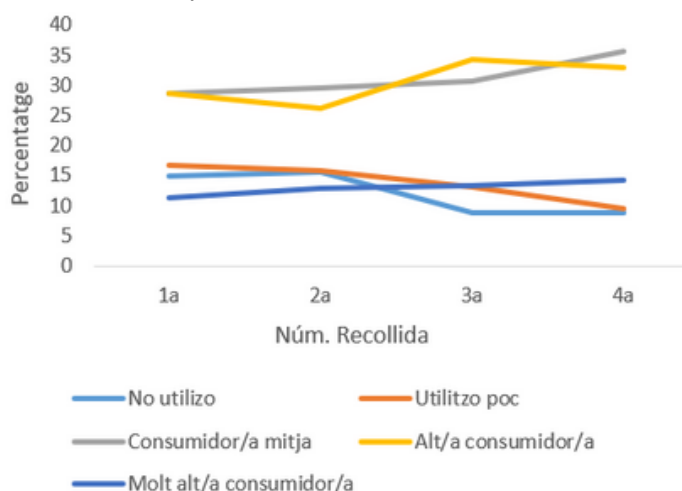
També es va preguntar sobre la percepció que els infants i adolescents tenien en relació al seu consum de XS amb la pregunta “Quin tipus de consumidor/a de xarxes socials (facebook, whatsapp, etc.) consideres que ets?” amb una escala de 1 a 5 (1 = No les utilitzo gairebé mai, 2 = Soc poc consumidor/a, 3 = Soc un consumidor/a mitjà, 4 = Soc bastant alt consumidor/a i 5 = Soc molt alt consumidor/a). Els resultats es mostren a la Taula 3 i al Gràfic 3.

Taula 3. Percentatge de consum de XS segons categoria per cada recollida de dades.

Consum de XS	1a Recollida	2a Recollida	3a Recollida	4a Recollida
No utilitzo gairebé mai	14,9	15,5	8,8	8,8
Poc consumidor/a	16,7	15,8	13	9,4
Consumidor/a mitjà	28,6	29,6	30,7	35,6
Bastant alt consumidor/a	28,7	26,2	34,2	32,8
Alt consumidor/a	11,4	12,8	13,4	14,3

Al llarg del temps, s'observa una davallada progressiva d'aquells infants i adolescents que declaraven no utilitzar XS o fer-ne poc ús. En canvi, hi ha un increment des de la primera recollida a la última d'aquells que es consideren usuaris de mig, bastant alt i alt consum. Això indica que l'autopercepció del consum de XS augmenta amb el temps i, per tant, amb l'edat.

Gràfic 3. Tendència de consum de XS al llarg de les quatre recollides de dades

Es va analitzar també la relació entre la felicitat global amb la vida i la percepció de consum de XS. En totes les recollides de dades, es va observar una lleu relació negativa, cosa que vol dir que a major percepció de consum de XS menor és la puntuació en la felicitat global amb la vida, essent en l'última recollida on es va observar una major relació negativa. Això indica que a més edat, més percepció de consum de XS i menys felicitat global amb la vida.

Quins resultats s'han obtingut?

Dimensió cognitiva del benestar subjectiu (Àmbits de satisfacció amb la vida)

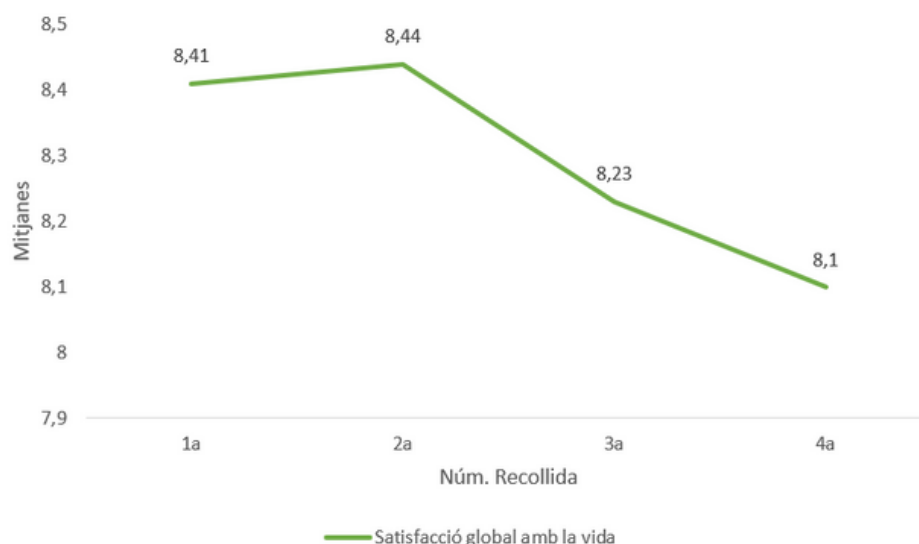
Per avaluar la dimensió cognitiva del benestar subjectiu se'ls va preguntar als infants i adolescents sobre la satisfacció amb set àmbits de la seva vida i sobre la satisfacció global amb la seva vida amb la pregunta "Fins a quin punt estàs satisfet/a amb cadascuna d'aquestes coses de la teva vida?" on 0 és "Gens satisfet/a" i 10 és "Totalment satisfet/a". Els resultats es mostren a la Taula 4.

La majoria de les puntuacions mitjanes de satisfacció en els àmbits de la vida es mantenen estables en les quatre recollides, amb puntuacions per sobre de 8. No obstant això, destaca una tendència a la baixa al llarg del temps en la satisfacció amb els assoliments personals, amb les coses en què volen ser bons/es, amb la seguretat, i amb la satisfacció global amb la vida, que també mostra una disminució de la primera a l'última recollida de dades (Gràfic 4).

Taula 4. Mitjanes de satisfacció amb diferents àmbits de la vida per cada recollida de dades

Satisfacció amb...	1a Recollida	2a Recollida	3a Recollida	4a Recollida
Les coses que tens	8,72	8,76	8,69	8,76
Persones amb qui convius	9,18	9,19	9,08	9
Ús del temps	7,82	7,82	7,57	7,38
Vida d'estudiant	7,87	7,98	7,82	7,39
Aprenentatges a l'escola	8,30	8,22	8,01	7,66
La teva salut	8,81	8,79	8,79	8,62
Les coses que has assolit a la vida	8,17	8,13	8,04	7,93
Les coses en las que vols ser bo/na	8,27	8,30	8,09	7,90
Les teves relacions amb altres persones en general	8,48	8,45	8,25	8,15
El segur/a que et sents	8,04	8,03	7,83	7,62
El que pot passar més endavant en la teva vida	7,94	8,01	7,70	7,73
La teva vida considerada globalment	8,41	8,44	8,23	8,10

Gràfic 4. Tendència de puntuacions mitjanes de la satisfacció global amb la vida al llarg de les quatre recollides.

Quins resultats s'han obtingut?

Dimensió afectiva del benestar

Per avaluar la dimensió afectiva del benestar subjectiu vam preguntar a cada participant en quin grau se sentia “Actiu/va”, “Feliç”, “Satisfet/a”, “Afortunat/da”, “Entusiasmat/da”, “Estressat/da”, “Trist/a” i “Preocupat/da” en les dos últimes setmanes. Aquests afectes es van mesurar amb una escala de 0 = De cap manera a 10 = Molt clarament. Els cinc primers corresponen a afectes positius i els tres últims a afectes negatius.

Les puntuacions mitjanes dels afectes positius indiquen una lleugera tendència al descens. Sentir-se afortunat/da manté puntuacions mitjanes estables en el temps, mentre que sentir-se entusiasmat/da és l'afecte que tendeix a tenir puntuacions més baixes al llarg de les quatre recollides (Taula 5).

Taula 5. Mitjanes d'afectes positius al llarg de les quatre recollides de dades

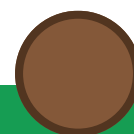
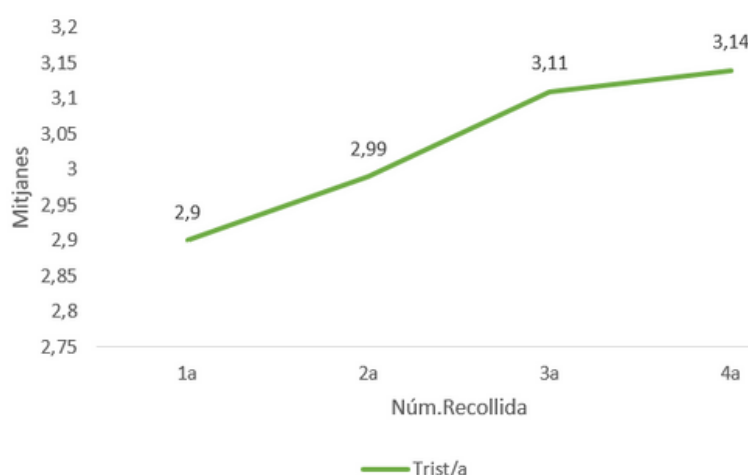
Em sento...	1a Recollida	2a Recollida	3a Recollida	4a Recollida
Actiu/va, amb energia	8,4	8,38	8,06	7,86
Feliç	8,67	8,61	8,39	8,2
Satisfet/a	8,15	8,2	8,02	7,87
Afortunat/da	8,36	8,43	8,36	8,39
Entusiasmat/da	7,35	7,47	7,22	6,92

En relació als afectes negatius (Taula 6) destaquen les puntuacions altes en referència de l'afecte “estrès”, que es manté per sobre de 5 al llarg del temps, i de l'afecte i “tristesa” (Gràfic 5) amb una tendència creixent durant les quatre recollides.

Taula 6. Mitjanes d'afectes negatius al llarg de les quatre recollides de dades

Em sento...	1a Recollida	2a Recollida	3a Recollida	4a Recollida
Estressat/da	5,05	5,12	5,24	5,05
Trist/a	2,9	2,99	3,11	3,14
Preocupat/da	3,95	4,04	4,15	3,97

Gràfic 5. Mitjanes de l'afecte "tristesa" al llarg de les quatre recollides de dades

A quines conclusions s'ha arribat?

- Els resultats d'aquesta investigació suggereixen que a mesura que els infants i adolescents compleixen anys disminueix el seu benestar subjectiu.
- Pel que fa a la dimensió cognitiva del benestar, la satisfacció i la felicitat global amb la vida tendeixen a disminuir amb el temps i la satisfacció amb els diferents àmbits de la vida es manté estable, exceptuant la satisfacció amb el que han aconseguit a la vida i la satisfacció amb la seguretat que tendeixen a disminuir.
- Pel que fa a la dimensió afectiva del benestar, tots els afectes positius es mantenen estables excepte sentir-se entusiasmada, que mostra una lleugera tendència al descens en el temps. I en relació als afectes negatius, l'estrès es manté per sobre de 5 al llarg del temps i la tristesa mostra una tendència creixent durant les quatre recollides.
- En relació a l'ús de XS, sembla existir una relació negativa entre la percepció de consum i la felicitat global amb la vida; a més percepció de consum de XS, menys felicitat global amb la vida.

Recomanacions

- L'estudi posa de relleu la importància que té preguntar als nois i noies pel seu benestar i fer-ne un seguiment al llarg del temps.
- El monitoratge del benestar és una eina eficaç per prevenir possibles dificultats dels infants i adolescents, i promoure el seu benestar i la salut mental.
- El seguiment del benestar ha de permetre als adults (famílies, equips directius, mestres i professors...) conèixer en quins aspectes de la vida d'infants i adolescents cal estar més atents, donar-hi suport i intervenir-hi a partir dels recursos ja existents.
- És important que aquest seguiment es realitzi de manera sistemàtica de manera que es pugui conèixer com evoluciona al llarg del temps la percepció de benestar des d'edats primerenques.

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE ECONOMÍA, INDUSTRIA
Y COMPETITIVIDAD

UNIÓN EUROPEA

Fons Europeu de
Desenvolupament Regional

Una manera de fer Europa

Actuació finançada pel Agencia Estatal de Investigación (AEI), el Ministerio de Economía, Industria y Competitividad i el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER, UE / Una manera de fer Europa) - Programa Operatiu de Creixement Intel·ligent 2014-2020 PSI2017-88054-R (MINECO/AEI/FEDER/UE)